

Prof. Ibrahim Krzović

ŽIVOT U IMAGINACIJI I STRASTI SLIKANJA

uz izložbu slika Muradifa

Poput hercegovačkih ponornica koje se pojavljuju, teku pa nestanu u podzemlju da bi se opet negdje bujno izlile, tako, čini se, i umjetnost Muradifa Ćerimagića javlja u razmacima i ovdje i ondje. Postoji javno i tajno, svima se nudeći izobiljem stvaranog. Iz nekih dubina ljudske svijesti, nekad s blještavog kamenjara i u raskošnim bojama trešnjevog stabla i ljudskih lica. Zelena oaza rodne Lastve, mediteransko podneblje bliskog Trebinja i Dubrovnika bili su kolijevka arkadijevskom svijetu mladog umjetnika čiji su talenat prepoznali i poticali profesori i u Školi primijenjenih umjetnosti i na novoosnovanoj Akademiji likovnih umjetnika u Sarajevu. Izlaže tokom studija slikarstva u Sarajevu, Rijeci, Tuzli, Beogradu kao jedan od najperspektivnijih mladih umjetnika prve generacije ove Akademije.

Osim zapaženih rezultata postignutih tokom studija i pokazanih na onovremenim izložbama Muradifa Ćerimagića treba označiti i kao jednog od nosilaca obnove štafelajne slike i umjetnika za koga su klasična sredstva izraza: crtež, boja u tehnikama akvarela, tempere, ulja, akrilik, pastel, tek stvoreni i samo za njega postali pa im se željno predao. Žeđ za slikarstvom pojavila se nakon što je i konceptualizam ušao u manirističku fazu kada se javlja obnova klasičnih vidova umjetnosti za koje se govorilo kako je njima sve već rečeno. Sjećam se jednog skupa u Collegiumu Artisticumu u Sarajevu kad je jedna ugledna dama iz AICA-e (Međunarodna organizacija likovnih kritičara) pred tim skupom iza kojeg je u susjednoj sali bila postavljena izložba slika Safeta Zeca, kazala kako je to slikarstvo mrtvo. Treba reći kako u bosanskohercegovačkoj umjetnosti šezdesetih i sedamdesetih godina i nije bilo znatnije prisutnog konceptualizma i da su se novopridošli mladi umjetnici više naslanjali na kasnu apstrakciju sretno spajajući *modernu* i *postmodernu*. Odgajani na ljepoti i metjeju čiste slikarske materije, a u duhu svojih i naslijeđenih svjetova. Tako su nosioci obnove slike, ili preporođene slike bili Salim Obralić, Ljubomir Perčinlić, Radoslav Tadić, Bekir Misirlić, Sead Musić, Nezir Ćorbić i drugi. Svi za koje bi se moglo reći da važi dvadesetak godinaa kasnije izrečena misao engleske slikarce Cecily Brown da je slikarstvo stvoreno da bi se slikalo. Strast i pasija samog slikanja. Suština kreativnog bića Muradifa Ćerimagića je življenje strasti slikanja.

Mada Ćerimagića spominjemo u generaciji umjetnika i u vremenu pokreta obnove štafelajne slike on nije pripadao programski formiranim skupinama. Samotnjak. Istina, jednom ili dva puta je jedan od „Grupe 1+1+1“ (Waldegg, Skopljak, Ćerimagić), ali je prvi grafičar, drugi skulptor a Ćerimagić jedino slikar. Međutim, često je na izložbama mladih. Među spomenutim bosanskohercegovačkim mladim umjetnicima već s prvim ostvarenjima ističe se po prepoznatljivom izrazu kojeg čine naglašena ekspresija, slobodna ali jasna gesta kojom ostvaruje arhitektoniku forme, reski, žestoki kolorizam. A sve ove odlike njegovog likovnog jezika snažno nose jednu antropomorfnu dramaturiju, egzistenciju opšte bića. Sinhrono stanje života i smrti, Erosa i Thanatosa.

U ranijim vremenima to su bile slike ili crteži na kojima se odvija borba stanja i nestajanja, lijepo, životno u stalnoj i neizbježnoj prijetnji *hada* prema svijetu života, izražena i asocijativno i simbolično: „Vrh hridi crne / Trne / Zadnji rumeni zrak“, elegično pjeva Šantić. U tamu ponire svjetlost. Neumitni dnevni i životni ciklus.

Ranije misli umjetnika su poticale biblijska i opšta stradanja čovjeka, ali je Muradif Ćerimagić i sam proživio i preživio civilizacijski potop jer su ga horde apokalipse iščupale iz rodne kolijevke, prekinule život u pitomosti svoje zemlje. Realnost kao jezivi san. Thanatos kao stalno okruženje, ne prestaje s jutarnjim

buđenjem („Sarajevski tabut“, 1998). Izgnanstvo, novo stanje, uskrснуće primitivizma i zla svijeta dvadesetog stoljeća kao pošast iz mračnih doba prošlosti.

I sad traje, samrtni vrtlog se premjestio sa ovih prostora na druge. Jahači apokalipse su savremeni moćnici, njihovu silu čine moderna naučna i tehnološka dostignuća kojim ubijaju nejač. Lice lijepog svijeta rada i stvaranja razotkrilo se i obznanilo je svoje bezdušno i nemoralno naličje. Je li to pokrenulo umjetnika juga i sunca da se vrati u svoj kraj 2007. godine?

Čini se tako jer je na izložbi u Sarajevu 2008 godine predstavio ciklus slika izvedenih pastelom s motivima svog sunčanog kraja. Prostrani kameni krajolici s arabesknim tokovima i hercegovačkih ponornica i kamenih mostića protkani šarama bosanskih ćilima otkrivaju umjetnikovu egzaltaciju povratka svom kraju.

U nekoliko posljednjih godina, tokom ponovnog boravka u Njemačkoj, nastao je novi ciklus crteža slika na papiru srednjeg i manjeg formata izvedenih u tehnikama akvarela, tuš na papiru, akriliku ili kombinacijom ovih. Ciklus nosi naslov „Zora jednog drugog svijeta“, i u smislu vremena nastanka ciklusa i umjetnikovog kretanja predstavlja zaista jedan njegov novi svijet. Novi svijet u smislu novih događanja i u svijetu realnosti i u imaginaciji, i u snoviđenjima.

Umjetnik kaže kako nema suštinske razlike između sna i jave te da naš svijet neprestano prelazi iz jednog stanja u drugo.

To sve na impresivan način pokazuju i slike i crteži ovog ciklusa jer su istovremeno i djela nastala u kontinuitetu umjetnikovog svijeta i izraza, ali su isto tako i svjedočenja tih njegovih viđenja ovog vremena koje bi se istina moglo uzeti i kao opšte vrijeme. I na ovim djelima vidljivo je kako iz nekih prostora izranjaju likovi izgubljene individualnosti ali još vidljivih obrisa nekadašnje lijepe prirode. Češće kao osamljeni u prostranstvu noćnog neba. Izranjaju kao mjesec iz tmine koju umjetnik ostvaruje gustim linernim šrafurama i spletovima linija i vrtložnih struja poput linija na Van Gogovom zvjezdanom nebu. U istoj drami zbivanja izvan domašaja ljudske volje, ali se ukazuju umjetničkoj vizionarnosti. Na ovim radovima negdje su grafičko-crtački elementi u potpunosti prigušili slikarsku ili svjetlosnu sadržinu, na nekim su slikana polja ostala vidljiva i potsjećaju na nekadašnje umjetnikove ekspresionističke slike.

Strukture linerizma i kad su široko izvedene jakom gestom umjetnika i kad su u gustim talasastim i vrtložnim strukturama, izvedene tušem ili olovkama u boji, uvijek pokazuju prepoznatljiv crtačko-klasicistički karakter koji je zapravo pravo obilježje njegove umjetničke prirode.

Muradif Ćerimagić je prevashodno slikar, ekspresionista, ali je njegova primarna gesta izražena linijom, odnosno crtežom. To je njegov dvojni nerv po kojem se prepoznaje i koji svjedoči o čudesnom daru kakav se nekim određenjem pojavi i u davnoj umjetnosti na zidovima praistorijskih pećina, i na slikama Edgara Dega i u umjetnika Muradifa Ćerimagića, u Lastvi.

Sarajevo / Mainz, februar – veljača, 2025.